XII évfolyam. Székelyudvarhelytt, 1909. február 21. 8. szám.

UDVARHELYI HIRADÓ

UDVARHELYMEGYE FÜGGETLEN POLITIKAI LAPJA.

Az „Udvarhelymegyei Jegyzői-Egylet“ hivatalos közlönye.
Előfizetési árak:
egész évre 8 kor. fél evre 4 kor. negyed évre 2 korona.
Egy szám ára 16 fil. — Tanitóknak egész évre 6 korona.

Felelős szerkesztő: **Becsek Aladár.**

Hirdetések a legolcsóbban számittatnak. Nyilttér sora 50 fillér. Megjelen hetenként egyszer, 6—8 oldalon vasárnap
A hirdetés és nyilttér dija előre fizetendő.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Becsek D. Fia könyvnyomda

Cabaret az Agyagfalvi-réten.

— A közbirtokosságoknak ajánlva. —

Székelyudvarhely, febr 19.

Az agyagfalvi-rét a székely nép Rákosmezeje volt. Itt ültek, itt hoztak törvényt őseink; itt vitatták meg a székely nép ősi alkotmányát öreg elmével; innét indultak hadba Atilla unokái. Itt alkotának törvényt a pártütők, a haza és a koronás király ellen hivtelenségben találtatottak ellen. És amidőn alkotmányos szabadságát jobbról-balról megnyirbálták s már-már szolgaságba sülyedt, hatvanezer székely lelkes harczos gyülekezék össze 1848. október 16-ikán megvédeni Erdély magyarságát, az orozva megtámadottat.

A dicsőséges mult szinhelyét emlékoszlop fogja közelebbről megjelölni, de készül annak parodiája is.

Javában benne vagyunk a farsangban, s bizonyára ez a hangulat szülte a képviselőház egyik igen fiatal tagjának is az agyában azt a farsangi tréfát, hogy tova a bőjtben, éppen márczius tizenötödikén, az Agyagfalvi réten nagyszabásu előadást rendezzen a közbirtokosságok bevonásával.

A minden lében kanál Nagy Györgyről van szó, aki tevékenységét hol egy kávéház, hol a köztársaság megalapitása, hol pediglen a székelyek érdekében akarja tultengő szereplési mániájában kifejteni. Szóval a tárgyban nem vállogatós, sajnos azonban, hogy a körülményekben sem. Mit neki történelmi hagyomány, tradiczió, — ha alkalmat lát arra, hogy szerepeljen?

A szerepelni vágyó honatya most azt vette tervbe, hogy egy ujabb agyagfalvi gyülést rendez. Összehivja a székelyeket a történelmi emlékü agyagfalvi réten, s megmagyarázza nekik, hogy annyira el vannak nyómva, hogy még — legelőjük sincsen. Aztán amidőn ezt megértette velük, akkor inditványt tesz arra, hogy a székelység irjon fel egyenesen a — királyhoz, hogy az járjon közbe, hogy itt adjanak bőven legelőt.

Bocsánatot kérek, de a székelységet már ennyire jó bolondnak tartani, ennyire az orránál fogva vezetni — egy kicsit mégis sok és alig hihető, hogy a székely közbirtokosságok felüljenek a nagyhangu Don Quichotte urnak és mutyistáinak, s oda adják fejeiket egy parodisztikus székely gyülekezéshez.

A székely közbirtokosságok kivánalmait a mult év őszén tartott vásárhelyi határozat körvonalozza, ennek 1. pontja az állami kezelés elleni állásfoglalást, a 2. pont az 1898. évi XIX. t.-cz. 57. §-ának eltörlését, 3. pontja az üzemtervek elkészitésének szorgalmazását, az erdőtörvény átdolgozását, a legelési tilalom korlátozását, s nagyobb önkormányzati érvényesülést, végül a 4. pont állami segitéssel közlegelők beszerzését jelöli meg kivánalmaknak.

A 3. és 4. ponttal egyetértünk mindanynyian, egyetért velük az államtitkár, a kormányhatalom és a törvényhozás is. De nemcsak egyetért, hanem cselekszik is. A megalkotott tagositási és arányositási novellában a közlegelők felosztását eltiltotta, sőt ilyenek a tagositási határból való kiszakitását egyenesen elrendelte. Tovább is ment: a megalkotott állattenyésztés fejlesztési törvényben a községek- és közbirtokosságoknak a közlegelők beszerzésében való támogatását törvénnyel biztositotta is. Amit a határozat 4. pontja kiván, az tehát már teljesitve van.

Hasonló az eset a 3. pontra is. Az üzemterveknek nemcsak elkészitése, de a ligetes legelőknek megfelelő átalakitása is elrendeltetett. Az erdőtörvény reviziója kilátásba helyezve lett; mert oly animália tényleg nem türhető, hogy a 100-ik izben is visszaeső erdőkihágást elkövető csak ugyanazon mérvü büntetéssel legyen sujtható, minőt az első izben szenved. A legelési tilalom alóli mentesités minden egyes esetben tárgyilagosan megvizsgáltatott s csupán egy év keretén belül több mint 70.000 bold terület ujolag mentesittetett a legelési tilalom alól. Ezen eljárás napjainkban még fokozottabb mérvben van folyamatban.

Az önkormányzatra vonatkozó törvényjavaslat az előkészités stádiumában van s annak a törvényhozás elé terjesztése mielőbb várható. Ezzel a 3. pont szerinti kivánalom is már teljesülőben De érinti ez a törvényjavaslat a 2-ik pontot is, mert hisz a két törvény összhangba hozandó.

Hátra van tehát az első pont. Az állami kezelés ellen való állásfoglalás.

Ha ezzel az volna a czéljuk, hogy a székelyföldi közös erdőségek az állami kezelés alól mentesüljenek s a ma még felette fogyatékos közbirtokossági szervezet és ellenőrzés zsákmányául adassanak, — az ellen határozottan vétót mondunk.

A közbirtokosságok kezelése — tisztelet az egyes tiszteletre méltó kivételeknek — ma még nem üti azt a mértéket, melyet egy ily óriási nemzeti vagyon kezelése megkiván. A legtöbb birtokossági zárszámadásban aránylag a legkisebb tétel az állami erdőkezelési dij. Nagyobbak azok, melyeket nem jövedelmező befektetéseknek kell minősitenünk.

Már pedig alaptétel az, hogy a székely közvagyon nem egy nemzedéknek, hanem a székely fajnak törzsvagyona. Őseinktől örököltük és unokáinknak kell hátrahagynunk. A mai nemzedék abból többet el nem használhat, mint ami a használatból napjainkra esik.

Ha tehát többet vettünk ki korábban, mint amennyi a mai nemzedéket megillette: most megszoritott kihasználással kell megelégednünk mindaddig, mig az egyensuly mértéke helyre nem áll.

S mivel éppen a kézdivásárhelyi népgyülés elnöke hirdette, hogy: a „székely hitében meggyöngült, erkölcsében meglazult, becsületében megingott, jellemében rázkodást szenvedett, hazafiságán csorbát ejtett“, — feltétlenül óvakodnunk kellene a tulságos önkormányzat propagálásától, mert ily fogyatékosság mellett a kihasználás helyes mértékének feltalálását reá nem bizhatjuk.

Mi ugyan nem tartjuk fajunkat oly demoralizáltnak, mint aminek a fentebbi elnöki kijelentés hirdeti; de ha annak csak kis része volna is való, akkor is kárhoztatnunk kellene az állami kezelés alóli mentesités s a szabad prédára dobás gondolatát.

A nemzeti kormány, s annak földmivelésügyi minisztere, Darányi Ignácz, intézkedései kimeritik a kivánni valókat, ugy annyira, hogy minden egyéb csak akarnokság, szereplési vágy, melytől a józan közvélemény megvetéssel fordul el. És igy kell cselekedniök azoknak a közbirtokosságoknak is, melyeket a hangos kiabálás netalán már megtévesztett, mert be kell látniok a közbirtokosságoknak, hogy akkor és az ellen a kormány ellen agressziv fellépni, amikor és amely a legmelegebben érdeklődik sorsuk iránt: olyan megbocsáthatatlan bün és merénylet a józan ész és önmaguk ellen, amelynek káros kihatása lehet a helyes uton a jó megoldás felé biztosan haladó erdőügyekre.

Ám gyüljenek össze az Agyagfalvi-réten Nagy György és kolompos társai, és rendezzenek cabarettet, amolyan vig parodisztikus előadást, profanizálják a történelmi emlékeket, ha nekik ugy tetszik, — azonban a józan székelység tartsa magát távol ettől az izléstelenségtől, mert bizony az ő bőrére menend ott a mulatság.

BELFÖLD.

A harmadik vonatpár.

A sok feliratnak, jajgatásnak, a sok deputáczióznak és czikkezésnek meg lett mégis a kézzelfogható eredménye. A Székelyvasut igazgatósága, mint azt jelentettük, a harmadik vonatpárral járó uj beruházásokat *Ugron* Gábor előterjesztésére megszavazta, s annak foganatositása végett a kereskedelmi minisztert megkereste. Hogy a dolog reálitását teljesen dokumentáljuk, leközöljük itt az Ugron Gábornak *Ugron* Ákoshoz intézett levelét.

Méltóságos főispán ur!

Volt szerencsém a vármegyét értesiteni, hogy az államvasutak igazgatóságával a 3-ik vonatpár bevezetése iránt tárgyaltunk. Most sietek közölni, hogy a beállitás iránt megállapodtunk és pedig olyképpen, hogy az összes vonat személyzet *Segesvárról* Udvarhelyre helyeztessék át. Udvarhely állomáson mozdonyház stb. lenne épitendő, aminek költségvetése 31.000 korona. Ezen összegnek befizetését elrendeltem és már meg is történt, tehát igazgatóságunk mindent megtett, ami módjában állott.

Hogy a vonat személyzet lakását május 1-ig áthelyezhesse, amikor a lakások azon vidéken átvétetnek, igen fontos, ezért nem lenne czéltalan, hogy az épitkezéseket a megye törvényhatóságának közig. bizottsága erélyesen szorgalmazza meg M. Á. V. igazgatósága, mint üzletvezetőségénél. Hivatalos tisztelettel

Budapest, 1909. febr. 17-én.

Ugron Gábor
ig. elnök.

Az uj vonatpár előre láthatólag délután 5 órakor fog indulni Segesvárról csatlakozást adva Budapest felől közlekedő 508-as és a Brassó felől közlekedő 501-es vonatokhoz és Székelyudvarhelyről este 9 órakor indulva, csatlakozást ad a 581 és 601-es vonatokkal Budapest és 602-es vonattal Brassó felé. Ezzel egyidejüleg fog életbelépni a menetrend azon

változása is, mely szerint a reggeli innen induló vonat csatlakozást kap a reggel 6 órakor Brassóból induló és Aradon át Budapest felé közlekedő gyorsvonathoz, amely este fél 10 órakor érkezik Budapestre.

—

Rendelet szegény betegek érdekében.

A megyei közigazgatási bizottság multkori ülésén *Daniel* Lajos szóvá tette, hogy az ingyenes gyógykezelést és gyógyszereket a falukban nem igen veszik igénybe, a nép nem tud róla, s kuruzsló asszonyok tudományát használja legsulyosabb betegségek idején is. Ez pedig a megye közegészségügyét nagyon rontja, s kivált a gyermekhalandóság arányszámát feltünően növeli.

E közérdekü felszólalás nyomán *Sebesi* alispán már intézkedett az ingyenes gyógykezelés intenzivebb alkalmazása érdekében. A megyei hivatalos lap legutóbbi számában ugyanis a következő rendeletet intézte a főszolgabirákhoz és Székelyudvarhely város polgármesteréhez.

Sajnálattal tapasztaltam, hogy a községekre szorult szegény betegek ingyen gyógyitásáról szólló 1908. évi XXI. t.-cz. és az annak alapján kibocsátott 1899. évi 51000 számu belügyminiszteri szabályrendelet humanus intézkedései, daczára a törvény életbe lépte óta eltelt hosszu időnek a köztudatba kellőleg a mai napig sem mentek át.

Ezen törvény a nép legalsó rétegeinek érdekeit érinti és sikeres végrehajtása vármegyénkre nézve elsőrendü fontossággal bir.

Jelzett törvény alapján kibocsátott szabályrendelet egyik szakasza (20. §) szerint a kozségi szegények betegségük esetén, gyógyszerekkel és gyógyászati segédeszközökkel az országos betegápolasi alap terhére ingyen láttatnak el s a kör és községi orvosok a közsegélyre szorultakat ingyen gyógyitani kötelesek.

Ezen intézkedés daczára ingyen gyógyszert a jelzett betegek a legritkabb esetben kérelmeznek, mert ezen törvény ismeretével nem birnak.

Felhivom tehát czimet, hogy a törvény ezen rendelkezésének a légszélesebb körben leendő közzétételére nézve leghatékonyabban intézkedjék s ez irányban az egyes községi lelkészek és tanitók szives közremüködését is vegye igénybe s jelen rendeletemet tudomásvétel és alkalmazkodás végett az orvosokkal és gyógyszerészekkel is közölje.

Hogy az ingyen gyógyszer rendelés eszközölhető legyen, igen természetesen első sorban idézett Belügyminiszteri szabályrendelet 3. § a rendelkezéséhez képest a közsegélyre szorultak pontos összeirásának szüksége forog fenn. Nem kételkedem, hogy ez már annak idején megtörtént volt, s ezuttal ismételten csak arra hivom fel czimedet, hogy a legrövidebb időn belül személyes tapasztalata alapján jelentse be hozzám, hogy minden egyes községben a kellő pontossággal van-e vezetve a közsegélyre szorultszegények törzskönyve.

Ennek a rendeletnek bizonyára meg is lesz a kivánt sikere, ha kellően kihirdetik. Éppen azért e kihirdetés ellenőrzésére talán még kellene bizonyos intézkedést tenni, mert annyi bizonyos, hogy a kihirdetés felületessége sok községben nyakát szegi a leghumánusabb kormányzati czéloknak is.

—

KRÓNIKÁS JEGYZETEK.

Székelyudvarhely, feb. 19.

Katonák törvénye és egyebek.

A tisztelt ház szorgosan tárgyalja a katonaujonczok megajánlásáról szóló törvényjavaslatot, s az általános vita be is fejeződött. Hirtelen szükség is van rá, hogy nyélbe üssék ezt a megajánlást, mert márczius elsejére már minden vármegye előkészült a sorozás végrehajtására. Ha azonban az ujonczok megajánlásából a közelebbi napokban nem lehetne törvény, akkor a sorozásnak is el kellene halasztódnia. Az elhalasztással pedig a sorozási előkészületek is tárgytalanokká válnak, ujból kell kezdeni ezeket, ami képzelhetőleg sok alkalmatlanságot okozna az adminisztrácziókban.

Wekerle miniszterelnök éppen ezt hozta fel egyik okul, hogy maga is nyomatékosan szorgalmazza a katonák idei törvényének sürgős meghozását. Apró vészmadárként röppent fel azonban a beszédéből annak a sejtetése is, hogy a külpolitika mozgalmassága miatt még inkább szükség van az ujoncztörvényre. Parasztikus nyelvre leforditva ez azt jelenti, hogy háboru készül tova délen, a Boszniáért boszankodó szerbek ellen. Nono, hát mégis kell folyni vérnek, mikor már annyi pénzt is kidobunk az uj szerzeményünkért . . .

Egyébként elég a rejtett háborunk idehaza is. Az ujoncztörvény tárgyalásába beleszólt ennek is a kihivó hangja Mániu nemzetiségi képviselő ajakáról. Azt dobta oda ez az ur, hogy a hadseregbe nem lehet belevinni a magyar nyelvet, mert ez a „magyar partikularizmus“ tulságosságát jelentené a hazai „többi“ nemzetiség rovására. Nono — mondjuk megint — ez az oláh azt hiszi, hogy a magyar csak egy nemzetiség, s nem maga az egész nemzet. Persze ezért a buta képzelődéseért infernális vihar támadt ellene a képviselőházban. Aztán az egyes pártok képviselöi rendre elmondották erélyes tiltakozásukat, Wekerle pedig rádörögte a legnagyobb ágyu szavát, hogy a Mániuhoz hasonló nemzetiségi képviselőket nulláknak tekinti, s a nemzetiségekkel való megegyezést nem ilyen nullák utján fogják megcsinálni ... Nagyon helyes, alább mi is megmondjuk, hogy az ilyen képzelődő nullákkal hogyan kell elbánni. Kár miattuk haragba és szenvedelmekbe gurulni, nulláknak és beteg embereknek kell venni őket . . .

A politika legalkutabb függő kérdése, a bankkérdés, pedig ezalatt várja az elintézését. Az iránta való követelések hevessége alvófélben vagyon, s a magyar politikai világ mintha belenyugodott volna az uj bankformula hirébe is. Abba az uj bankformulába, mely nem az önálló és közös bank közt lenne átmenet, hanem a kartellbank és közösbank lényegéből gyuródott. Erre a formula formulájára is székely hallgatagsággal csak annyit mondhatunk: nono ...

Béka-egérharczok.

Jóizü székely humorral azt szokták kérdezni az untalan felsivalkodó, kényes gyerektől:

— Mi baj Pétörke, tám a kakas rejád nézett?

Ez a könnyü, kedélyes gunyolódás önkénytelenül eszünkbe kell, hogy jusson, ha a mult héten lezajlott ugynevezett „Justh-ügy“-re gondolunk. Annyi nevetséges, gyerekes lárma, s annyi fölösleges nekibőszültség és kényeskedő tulérzékenység kavargott fel ebben az ügyben, hogy egy ujabb béka-egérharcz bőven kitelnék belőle.

Mert nyugodtan megállapithatjuk, hogy ez a kavarodás semmi közéleti érdekkel nem függött össze. Hiszen hogyan is történt? Justh Gyula erőteljesebb modort és kiszólást alkalmazott a képviselőház mult szombati ülésében. Ezt zokon vette a többi közt két függetlenségi s egy néppárti képviselő is. A néppárti képviselő azonban még az ülés folyamán felszólalván, zokonvevését ugy fejezte ki, hogy egynémely személyes izü megjegyzéssel tüskézte meg a szavát, s a tüskével Justh Gyula házelnököt érintette. Nosza, felbőszültek ezen Justh Gyula függetlenségi barátai, s hirtelen támadt féltékenykedéssel ürügyet is kaptak, hogy a koalicziós testvérségben levő egész néppártra rárivalljanak: „Takarodjék ki a néppárt a koalicziókból!“ Aztán ez a rárivallás ujból felhangzott aznap a függetlenségi párt félhivatalos ujságjában is, mire a néppárti testvér mérges nyelvöltögetéssel visszafeleselt másnap a maga lap-

---

A DRÁGASAG.

—

SZEMÉLYEK:

A férj
A feleség.
Mari, a szobalány.

(Hangverseny előtt)

A FÉRJ (*bedugja a fejét felesége szobájába*): Megvagy már öregem?

A FELESÉG: Ugyan hova gondolsz? Csak nem öltözhetem öt percz alatt?

A FÉRJ: Kerek egy órája, hogy visszvonultál.

A FELESÉG: Tiz percze sincs. S azonnal megvagyok. Küldhetsz már kocsiért.

A FÉRJ: Nem, drágám. Gyalog fogunk menni. Az élet olyandrága: a hus, a liszt, a tüzelő, a tej, a vaj, a kenyér, minden drágább lett. Takarékoskodni kell.

A FELESÉG: Barátom vannak dolgok, a miknél a takarékosság esztelenség. Ha már erre a drága hangversenyre megyünk, páholyba, vagy páholyketreczbe, akkor semmi értelme sincs a takarékosságnak.

A FÉRJ: De fiam, ez egy okkal több a takarékosságra. A drága páholyért már kiadtam a temérdek sok pénzt. Most legalább megtakaritom a kocsit és a vacsorát

A FELESÉG: A vacsoráról szivesen lemondok. Azt nem látja senki, hogy mi van belől. De kivágott ruhában, kivágott czipőben nem mehetek az utczán végig. Kinevetnének. Inkább el se megyek a hangversenyre.

A FÉRJ: Igen, hogy a drága jegy kárba veszszen. Különben a kivágott czipő fölé huzhatsz kalucsnit, a kivágott ruha fölé vehetsz köpönyeget.

A FELESÉG: És ha meghütöm magamat? Ha beteg leszek? Pedig biztos, hogy belebetegszem, ha most gyalogmegyünk. Orvoson és patikán is megspórolod a kocsi árát.

A FÉRJ: Persze, megint fenyegetsz. A gyönge oldalamon támadsz. Igazi asszonytempó.

A FELESÉG: Hát beszéljünk már okosan és praktikusan. Ha gyalog megyünk, bizonyos, hogy letiprod a selyemszoknyámat. Az háromannyi kár, mint a kocsi ára. És tele leszünk sárral piszokkal. A kalap is romlik, pedig igen drága volt, — meg se merem mondani. Szóval kizárólag takarékossági szempontból kivánom, hogy kocsit hozass.

A FÉRJ; Jó, Jó. Igy aztán szépen tönkre takarékoskodol. (*Kiabál*) Mari, Mari! . . .

A FELESÉG: (*kidugja a fejét*): Csak egyre figyelmeztetlek. Egylovasba bele nem ülök . . .

II.

(Hangverseny után.)

A FÉRJ: Jól mulattál, drágám?

A FELESÉG: Nagyon. Gyönyörü publikum volt, s azt hiszem, nem vagyok elbizakodott, ha magam is megmondom: én voltam a legelegánsabb.

A FÉRJ: A mi igaz, az igaz. Az asszonyok irigykedve néztek.

A FELESÉG: Igazán isten ellen való vétek lenne, ha most hazamennénk. Különben is ugy kifárasztott ez a nehéz zene. Most vágyódom valami czigánymuzsikára. Walzert szeretnék hallgatni.

A FÉRJ: De édesem, hiszen takarékoskodni akarunk.

A FELESÉg: Természetes. A mai drágaság mellett gazság minden fölösleges kiadás. Csakhogy a gyomrodon akarsz takarékoskodni? Étlen-szomjan akarsz lefeküdni? Hogy holnap kedvetlenül ébredj fel, s undorral kezdd a nehéz napi munkádat? Nem, barátom, ezt nem engedhetem meg. Én magam csak annyit fogok csipegetni, mint egy madár. De te érted, te miattad követelem, hogy gyerünk be az étterembe.

A FÉRJ: De kérlek, már annyi kiadásunk volt ma.

A FELESÉG: Éppen azért. Ha fölöslegesre tudsz nagypénzeket kiszórni, a magad testi épségére is szánhatsz néhány garast. S most már semmi vita: megyünk az étterembe.

III

(Vacsora közben.)

A FELESÉG (*az urához szemrehányóan*): Már megint az étlap jobb felét nézed! Kiálhatatlan vagy.

A FÉRJ: No igen, az árakat. Hiszen tudod, a takarékosság . . .

A FELESÉG: Otthon takarékoskodjál és ne itt. Csak nem akarsz itt garasoskodni. Kijelentem neked, hogy se gulyást, se pörköltet nem eszem. Kaviárt hozas nekem, s utánna fogolypecsenyét. Tudom, hogy nyáron, a mikor nem voltam itthon, nem fukarkodtál a korcsmában.

A FÉRJ: De még hogy. Kurta korcsmákba jártam és gulyásokat ettem.

A FELESÉG: Annál inkább kitehetsz most magadért. És ha megpukkatsz is, pezsgőt is akarok inni. Ott a sarokban, a Kelényiák már pezsgőznek. Ilyen emberektől csak nem akarod magadat lefőzetni? . .

IV

(Másnap reggel.)

MARI (*besompolyog a hálószobába*): Nagysága kérem, nagysága.

A FÉRJ: No, mi az?

A FELESÉG: Mit akar Mari? Mért nem hagyja az embert aludni?

MARI: Kevés a konyhapénz. A tejes is többet kér, a mészáros, a pék, a zöldséges is. Kérek még két koronát.

A EELESÉG: Mégis szörnyüség. Kizsarolják az embert, a vérét szivják, uzsorázzák.

A FÉRJ: Tönkre kell menni, ezt nem győzöm.

A FELESÉG: Adjál neki drágám. De ha még ma nem irsz a lapokhoz, hogy csináljanak valamit, soha többet szóba nem állok veled.

—

jában. Harmadnap pedig a függetlenségi párt Justh-védő csoportja kinevezte ezt a nyelvöltögetést országos veszedelemnek; összebujt miatta komor tanácskozásra, s végül — mint a verekedést kezdő gyermek, ha kikap, verekedő társára árulkodni megy a tanitó bácsihoz, — azonképpen ment panaszkodni az illető csoport is Kossuth Ferenczhez. Kossuth pedig mintha azt mondotta volna nekik: „No mi az gyerekek, rátok nézett tán a kakas?“ . . .

És a többi. A gyerekes versengés tartott tovább is; szült mentelmi ügyeket és párbajokat, meg pártgyülési felszólalásokat. Ize és hangulata végigérzett az elmult hét mindenik napján, sőt országos érdekességgé fuvódott. Pedig micsoda kinos dolog az a nevetség mellett, hogy eféle semmiségek, eféle kanapépörök foglalkoztatják mostanában a közéletet. Érdemes és komoly államférfiak javaereje olyasmikben örlődik, hogy ilyen gyerekes hősködéseket kell csititania. És akik ezt a hősködést csinálják, talán mégis azt hiszik, hogy igen fontos és nagy dolgot cselekszenek.

A béka-egérharcznak Homerostól megénekelt tragikomédiájában is az efféle hit az, ami szomoru mosolygásra készteti az embert . . .

*

Rajongók csókja.

A marosvásárhelyi esküdtbiróság nemzetiségi izgatásért mult héten elitélte Mániu Kassziust, Mániu Gyula képviselő testvérét. Persze Kasszius elitélésekor ott szerepelt a törvényhozó Gyula is, kinek az a mániája, hogy ki kell irtani a magyart az oláh szomszédságából. Hiszen Kasszius is e mániáért jutott törvény elé, mert nem elégedett meg, hogy Björnsohnnak, a magyarfalásról hires norvég nagyságnak hitvány és rabszolgatartó fajként mutatott be minket egyik levelében, de ezt a levelét közzé is tette a brassói *Gazetta Transsylvaniei* ben.

És igy jutott nevezetességhez Maniu Kasszius. Az esküdtbiróság itélete kiemelte őt a szürke emberek sorából. Vértanuvá tette, kinek szenvedő feje mögött fellángol a dicsfény sugara. Az itélet hirdetéskor meghatva nézte ezt a dicssugarat testvérén a másik Maniu, a törvényhozó. Oda is járult az elitélt testvérhez, s pózoló tüntetéssel megcsókolta őt a birák komoly szine előtt. S ettől a csóktól lett még nevezetesebb mindakét Mániu.

Mert hát a csók, s annak a tüntető csattanása érdekes kirként repült tova. Helyet kért magának az ország sajtójában, ébresztett megilletődést és harczi vágyat az oláh fajtokonokban, s megmozgatta a méltatlankodást és haragot sovinista magyarokban. Nekünk éppen ezért a nagy nevezetességért, s inkább a méltatlankodó és haragvó magyar érzéshez volna egy pár szavunk ebben a csókos ügyben.

Van csókja a szerelemnek, a judáskodásnak, a szertartásosságnak, meg a rajongásnak. Mániuék csókja rajongásból fakadt. Rajongásuk pedig egy kegyetlen álom valósulásáért eseng, hogy a magyar nemzet ezeréves élete romokká porlódjék, s a romok felett épüljön fel az oláh államesszme dicsősége. Ez az álom benne van minden intelligensebb oláhban, s a koreszme jelentőségét, egész világon való elismertségét igyekszik elérni. Bizonyára nagyotakarás ez, akármi gyengék vagyunk is mi magyarokul. Mert a magyar nép eddig még csak küzdött, vérzett, de belső képességeit és szellemi hivatását még ki nem fejthette. A nagy természet pedig nem alkot ugy egy fűszálat se, hogy rendeltetését egészen be ne töltse. Annál kevésbbé roppanhat össze egy nemzetélet, mielőtt a maga egész értékét át nem lehelhette az emberiség életébe.

Tehát nekünk, magyaroknak ezeréves létünk után is van legalább még egy ezerévünk, hogy evolucziónk magaslatára érhessünk. A nagy természet törvénye kivánja ezt, s ki álmaival mégis idő előtt akarja megszakitani a mi életünket, az természetellenesen álmodik. Ami pedig a természet ellen való, az mind szomoru betegség. Ilyen betegség a Mániuék mániákus rajongása is; szavukban a koraszülött idétlensége lézeng, eszméikben az élet ellen való lázadás őrülete dulakodik, s csókjukban ragályos hisztérikusság szállong tova.

Beteg emberek nagyon szegény Mániuék. Kérdezzük tehát, vajjon nem jobb volna-e velük betegek módjára bánni? Vajjon nem jobb volna e, ha államfogház helyett hidegvizgyógyintézetbe, s bolondok házába csuknók a nemzetiségi izgatókat, szegényeket?...

Mi ugy hisszük, hogy ezzel a módszerrel eredményesebben megoldhatnók a nemzetiségi kérdést.

*

Diákálmok.

Álmok és álmok közt sok a különbség Vannak álmok, mik a lélek mélyéből törnek elő, s vannak olyan álmok, mik a test sovárgásaiból ébredeznek. Amazok az életbe-nézés tisztaságát, friss és nemes becsvágyát hozzák el gondolatvilágunkba. A testi álmok azonban csak emésztő lázat teremnek, mi sorvasztja az agyvelőt, s beteggé és degenerálttá tesz testet-lelket egyaránt.

A diákálmok sohase tartoztak ez utóbbi kategóriába. Üde tisztasággal, nagyot szárnyaló czélokkal röpdösnek az élet, s a küzdelmes jövő magaslatai felé. Legalább itt, a székely anyaváros széphagyományu iskoláiban még mindig a régi hevülettel szállnak, emelkednek ezek az álmok. Akár ez iskolák harangjainak megszokott, régi csengése, olyan hangulatos az innen ébredező diákálmok sokasága is.

Itt igy van, s igen szomoru lenne, ha másutt is nem igy volna. De hát éppen ebből a szomoruságból kaptunk egy kis izelitőt Nagyvárad város tája felől, hol öt diákot el kellett meneszteni az iskolából, mert kultuszt kezdtek a testi sóvárgások álmának. Üdvözöltek egy ugynevezett „irót“, ki a piszkos szerelmeskedés vágyait terjesztette irásaiban. És azok a kicsapott diákok lázas ragyogásu szemekkel olvasták ez irásokat, s tiszta álmok és magas szárnyalásu czélok helyett a fertős kéjek szabadságát álmodták jövendőnek.

Azt mondották a sajtó véleményei, hogy maguk azon szennyes irások rontották meg igy a szegény ifjakat. Mi nem hisszük ezt; mi azt állitjuk hogy a társadalomból, s az otthoni nevelésből átöröklött degeneráltság tette fogékonnyá őket a szenny élvezésére. Nagyvárad az egyetlen városunk, hol a budapesti idegenség, s magyar őserkölcsöket gunyoló léhaság visszhangra talál. Más városból nem száll ifju lelkek üdvözlő szava a „Fidibus“ ocsmányságai felé. Más város, meg az egész magyar közvélemény elszörnyedve nézett a nagyváradi üdvözlőkre, a degenerálodás ifju, tehát legalább is második nemzedékére.

És ez az elszörnyedés nem a prüdéria szava, hanem az egészség fellüktetése. A nagyváradi degeneráltságot ugy vettük, mint a fogfájást, mely csak a szervezet egy kis csontdarabjának a rothadása, de felszisszen miatta az egész szervezet. Azonban az egész szervezet azért még nem beteg; a nagyváradi eset csak elszigetelt, magában álló jelenség S hogy az öt diák elmenesztésével még jobban elszigetelték ezt a jelenséget, az helyes cselekedet volt. A fájós fogat bizony ki kell huzni. Ezen a foghuzáson csak a nagyváradi degeneráltság tud megbotránkozni, de mi sohasem.

Csak csöngjenek a mi régi széphagyományu iskoláinkban tovább is régi hangulattal a leczkére hivó harangok. Csak szálljanak tovább is a régi tisztasággal naiv, kedves, fehér diákálmok. Másutt is ugy szállnak. Nagyváradon se ébredett másféle diákálom, csak mindössze egy kis foghuzás történt . . .

Elemi iskola, óvoda és városháza.

Székelyudvarhely, feb. 20.

A következő sorokat vettük.

Temérdek beszéd hangzott el, sok betü látott már nyomdafestéket az elemi iskola elhelyezése ügyében, s ha mégis ezt a kérdést ujból felvetjük, vezet az a gondolat, ha vajjon a sétatér mellett tervezett hely megfelelő lesz-e az elemi iskola czéljaira. Igaz, hogy gazdasági szempontból ezzel szemben egyetlen telek sem jöhet szóba, de, ha a szülők aggodalmára is adunk, már pedig arra elsősorban kell hallgatni, ugy a kijelölt sétatér melletti telek elemi iskola épitése czéljára kevésbbé alkalmas. Akárhogy forgatjuk ezen telket, mégis csak kivül esik az a város központján, ezidő szerint lakatlan területen, s a város végpontjaitól nagyon távol, ugy hogy azt a 6 éves kis gyermek nem könnyen tudja elérni. Ha emlékezetbe idézzük az első tervet, hogy t. i. a Koronkai féle telken, melynek végében a városnak egy szép területe van, épitsünk egy 10 tantermes fiuleány iskolát, a Br. Orbán B.-utczában és a város Bethlenfalva felőli végén az állomás táján 2—2 tantermes I—II. osztályu vegyes iskolát, ugy találjuk, hogy ez a terv volna most is gyermekeink érdekei szempontjából a legmegfelelőbb. Már pedig az elemi iskolát a város közönségének gyermekeiért s azok iskoláztatása ügyének az érdekéért kell épitsük, nem pedig a szép, de be nem váló tervek valósulásáért. Ma-holnap Bethlenfalvából Székelyudvarhely lesz, s oda ugy is iskola kell, de most is annyi ott az apró iskolás gyermek, hogy valósággal Isten áldása volna ott egy I—II. oszt. vegyes iskola, s nem kellene, hogy a sok apró gyermek naponta 4-szer valósággal vándor utat tegyen meg az iskoláig és vissza.

A szombatfalvi I—II. oszt. állami iskola most meglévén, az a szülők örömére szolgál s a lehető legjobban be van népesitve apró emberekkel. Igy a központi iskola alsó osztályai nem lennének tul népesek, s a város többi pontjairól könnyen megközelithető lenne, a felnőttebb III—VI. osztályosok pedig kevesebb fáradsággal érnének el a város szivében levő központi iskolához.

Ennek a tervezetnek ujra felvétele nemcsak a szülők, de a városnak és az állami iskola virágzásának is az érdeke. Belefektetni a városnak 200,000 koronát egy iskola felépitésébe és felszerelésébe egy olyan helyen, ahol esetleg az elhelyezésénél fogva nem felel meg, a zöld asztal mellett készült és igen elszámitott terv lenne. Következménye lehet ennek igen könnyen, hogy a szülők a felekezeteket sarkalják s azok iskoláikat kiépitve könnyü és megközelithető helyen, a diszes állami iskola a réten várhat, mig körülötte uj városrész keletkezik s aztán még iskolás gyermekek is lesznek. Jó az a hely nagyon bármiféle középület, sőt még a polgári leányiskola czéljaira is a tervezett ut megnyitásával, de határozottan nem a mindennap keresett elemi iskola czéljaira, mert a városon kivül esik, a végpontoktól felette távol van. Felnőtt férfi megunná mindennap a Szt. Imre tetejéről, a Szabadi féle majortól, avagy a Bálint-utczából naponként 4 szer a sétatér melletti telekhez járni, hát a 6 éves kis gyermeknek, hogy ne volna a lehető legterhesebb ez a hosszu ut. Ha ellenben a Koronkai telket vásárolná meg a város és hozzácsatolná az ezen telek végénél elnyuló Szabó József féle telek nagy kerthelyiségét egy a város közepén levő és a várost is diszitő iskolát nyerne, s a két külvárosi iskolával a czél a legjobban lenne elérve. Az ovoda épületét a város, ha a Szabó József féle telek hosszan kinyuló telektömbre épitené, s a kollegium felnyuló nehány □ ölnyi kerthelyiségét megvenné, igy összeköthetné a mostani ovoda udvarával, esetleg szakitana ebből az iskola és ovoda udvarához bizonyos darabot. A mostani ovoda épületét pedig kevés átalakitással és hozzáépitéssel fel lehetne használni városházának addig is, amig teljesen modern városháza épülhetne. A városháza, az óvoda és az iskola is a város központján, annak szivében lenne, s mind a három épület a közönség ohajának megfelelően lenne elhelyezve.

Ez a három terv egy költséggel egyszerre nyerhetne valósulást, a lehető legjobb megoldással.

Inkább épüljön az iskola fel egy évvel későbben, de a czélnak megfelelően, semhogy drága pénzen egy későn, tán évtizedek multán beváló iskolát épitsünk es addig annak nagy része üresen maradjon.

Az állam, a városnak felveendő kölcsön törlesztésére visszaengedett mintegy 12000 korona évi járulékot s ennek élvezése határidejét nem szabta meg; vegyen fel hát a város hosszabb lejáratu kölcsönt a telek árának fedezésére is, de e miatt ne helyezzük ki az iskolát egy alakulandó városrészbe, akkor, mikor erre a czélra elsőrendü telek áll előttünk megvételre.

Jol tudom, hogy ennek a kérdésnek ujabban szőnyegre hozása nem kedves dolog, de gyermekeink könnyü iskoláztatása mellett egy nagy összegnek helyes felhasználásáról is van szó, s azért ezt a dolgot többször és minden oldalról meg kell fontoljuk.

Ép azért csak ismételten azt ajánlhatjuk: vegye meg a város a Koronkai telket, csatolja hozzá az ennek végén elterülő Szabó József féle nagy kertet, épitessen arra egy öt tantermes központi fiu, egy öt tantermes leány iskolát a szükséges mellékhelyiségekkel, a szombatfalvi városrész közepén egy I—II. oszt. vegyes, a vasuti állomás táján szintén egy I—II. oszt. vegyes iskolát; az ovodát épitesse fel a Szabó József féle telken, mig a mostani ovodaépületet átalakitva és a még szükségeltető helyiségekkel megtoldva használja fel városházának; ennek udvarát pedig kösse össze átjáró utczával az ovoda és iskola udvarával.

Az elemi iskola ilyen elhelyezését a közérdek kivánja, s ezzel a városháza ideiglenes elhelyezése is megoldást nyerne. — y —

*

Közreadtuk e czikket, anélkül, hogy azzal egyetértenénk. Az iskola elhelyezése befejezett dolog, s annak jelenlegi alakjában való eldöntése, hogy milyen tenger fáradságba, hosszu időbe került, arról éppen e hasábok tehetnek a legélénkebb bizonyságot. És amikor a dolog annyira dülőre jutott, hogy csupán annak felépitése van hátra, — akkor egy évtized munkáját sutba dobni, s a dolgot elülről kezdeni — nagy anakronizmus, jámbor és fölöslegos bizalom a nehezen mozgó, konzervátor képviselőtestülettel szemben. Azonban a kérdésnek ilyetén szőnyegre hozatalát egyszerüen azon ténykörülmény is gátolja, hogy a proponált Koronkay-telket a miniszter kiküldött szakértője annak idején nem találta megfelelőnek. Szóval a közleményt mint elkésett, bár eredeti felfogást adjuk közre.

Tisztelettel kérjük azon t. előfizetőinket, kiknek előfizetése már lejárt, hogy az előfizetés megujitása és a hátrálék beküldése iránt intézkedni sziveskedjenek.

HIREK.

Székelyudvarhely, febr. 21.

Egyről-másról.

. . . És miként hajdanán a Hadik-huszárok nyalka regimentje, azonképpen elment hóditani Berlin városába a Bródy Sándor egyik nyafka szindarabja is. Czime szerint „A tanitónő“ ez a szindarab, s tartalma szerint a vidéki társaséletet egy fészekalja gazemberrel ábrázolja.

Elképedtek ez ábrázolás durvaságain még azok a német ujságok is, kiknek a barátságával mi sohase dicsekedhettünk. S ez elképedésre idehaza is felhangzott az elszörnyedés, hogy Bródy Sándor a magyar társadalom hirnevét és becsületét odakint sárba hurczolja. Bródy Sándor ez elszörnyedésre megnyugtatásul hazasürgönyözött: Kérem, kérem, én nagyon „aggodalmas magyar“ voltam, mielőtt a darabomat kivittem volna; igen sokat kihuzgáltam belőle, amit otthon el mertem mondani.

Haha, ez igazán humoros mentegetőzés! Micsoda foka lehet abban a darabban a becsmérlésnek, hogy még ugy kihuzgálva is megdöbbentette a jó németeket! Igazán érdemes rajta eltünődni.

El is tünődött rajta most legutóbb a Kisfaludy-társaság is, mert ez az aggodalmas magyar irány immár nagyon felütötte magát a mi irodalmunkban. A töprengés ujból felszisszent az irodalmi viszonyok figyelőiben, hogy miként is itéljék meg ezt a modern irányt, mely a titánok erejéhez illő vakmerőséggel rombolja a történelmi Magyarország hitét és hagyományait. Vajjon e vakmerőséghez megvan-e igazán az irodalom fenegyerekeiben a titáni tehetség is? És ha megvan, nem lehetne-e őket alkura, a magyar élet szeretetére, szóval valamelyes tranzigálásra birni? Például valamelyes formulával, hogy az ifju mütitánok falrengető képességeit elismerjük, s ennek ellenében ők is engedjenek 50 perczentet a mi ócsárlásunkból.

Mi pedig itt a szegény lesajnált, szomoru hirnévbe kevert vidéken azt mondjuk, hogy sohase tessenek alkudozni. Az irodalmi irányok közt nem lehet tranzigálás, mint a politika mesterkedéseiben. Az irás mestersége az iró neveléséből, világfelfogásából és belső természetéből táplálkozik. A természetet pedig a dák közmondás szerint bottal se lehet kiverni, nemhogy alkudozással lehessen kikönyörögni. Hadd fajujon az irodalom aggodalmas magyar iránya, s hadd tapsoljon neki és segitse külföldi diadalutakra azt Budapest közönsége. A kakas is ur a maga szemétdombján; hát hagyjuk meg az irodalom modernkedő kakasait is a maguk magaslatain.

Nem vesszük mi be ugyse azt a szemetet, amit ezekről a magaslatokról a vidék szemébe szórnak. A vidék szellemének különb és tisztultabb magaslatai vannak, hova a szemét föl nem érhet. De az igenis meglesz, hogy a budapesti reklámirodalom nemzetietlenségével szemben a vidékről fog egészséges levegő betódulni az irodalomba. R ményteljes jelenségek vetik előre fényüket, s a vidéken már is kezdenek kialakulni az erőteljes irodalmi központok. Nem kell hát megijedni a modernkedőkön, s nem kell töprenkedésekkel megnövesztení irántuk az érdeklődést, mint ahogy ők megnövesztik a borzas hajukat.

Töprenkedés nélkül is megérezzük, hogy az aggodalmas magyar iróknak mindenek előtt a magyarsága az, ami aggodalmas. És eszerint is bánunk majd velük. Pártoljuk a tősgyökeres magyar irót, s önkénytelenül elfordulunk azoktól, akik csak magyarul irnak, de nem magyarok. Még végül meg is köszönjük, hogy az „aggodalmas magyar“ urak erre a szellemi önvédelemre minket megtanitottak . . .

—

Az uj róm. kath. főgimnázium.

Az erdélyi róm. kath. Státus igazgató-tanácsának döntése folytán a helybeli róm. kath. főgimnázium épitésére beadott ajánlatok közül, a kolozsvári Spáda és Király czég ajánlatát fogadták el. Eszerint az uj gimnázium épitését már a kora tavasszal megkezdik. A monumentális épülettel nemcsak az intézet nyer a modern kor minden követelésének, főleg hygienikus tekintetben teljesen megfelelő uj otthont, hanem a város is egy tekintélyes lépést tesz a fejlődés utján.

Ez alkalommal nem mulaszthatjuk el hiteles számadatokra hivatkozva bemutatni azt, hogy miért kellett az igazgató-tanácsnak a helybeli iparosok ajánlatától teljesen eltekinteni.

Az összes helyi ajánlattevők közül az egyetlen Dragomán czég tett az üveges munkákra olyan számvetést, mely bár nem a legolcsóbb, de mégse haladja tul ezrekkel az idegen vállalkozókat. Igy sikerült neki 4532 kor. 80 fill.-rel 4445 koronás ajánlattal szemben is a munkát elnyerni.

S ha most a különböző munkálatokra tett ajánlatok során végigtekintünk, a következőket találjuk:

A jelenlegi szemináriumi épület bontására a Spáda czég 5000 koronájával szemben a helyi 8500 koronát jegyez, a külömbség 3500 korona.

Föld munkára: Spáda 23026, a helyi 32118 kor. a különbség 9092 kor. A kőmüves és elhelyező munkára: Spáda 185270 kor., a helyi 267361 kor. különbség 82091.

Ács munkára: Spáda 21171 kor., a helyi 28378 kor. Különbség 7207 korona.

Cserép fedő munkára: Spáda 6227 kor. a helyi 8622 kor. különbség 1395 korona.

Bádogos munkára: Spáda 11783 kor. a helyi 18152 kor. Különbség 6369 kor.

Asztalos, lakatos és mázoló munkára: Spáda 38953 kor., Haberstumpf 40149 kor. külömbség 1196 kor. Vizi Flóris és társai ajánlata 57395 kor., mely Spáda ajánlatával szemben 18442 kor. külömbséget mutat.

Fapadozati munkára: Spáda 8635 kor. a helyi 10403 kor., külömbség 1768 kor. Az eddigieket összevetve ugy találjuk, hogy a helyi czégek ajánlata csak az emlitett szakmákban a Spáda és Király czég ajánlatához viszonyitva 110846 kor. többletet mutat.

Más munkákra tett ajánlatok közül elfogadták ezeket: kőfaragó munka: Seenger B. 11516 kor.; mükő munka: Hemmerle és Tsa 10471 kor.; vasmunkára: vasgerendákat elárusitó r. t. 34831 kor.; rabitz és szobrász munkára: Spáda 7431 kor.; majolika munkára: Bolschetz F. 4239 kor.; czement padozati munkára: Spáda 8165 kor.; kályhás munkára: Model 8892 kor.; szobafestő munkára: Spáda 4939 kor.; kárpitos munkára: Fogolyán Z. (Kvásárhely) 1269 K az itteni 1758 korral szemben; parafakő munkára: parafakőgyár 1273 kor.; villamos csengőre: Szalai és Deutsch 985 kor.; vizvezeték berendezése és a központi fütésre Törs és Ormai 47912 korona.

Ámbár az igazgató-Tanácsa legnagyobb készséggel járult volna hozzá a helyi iparosok ajánlatához, ezt tenni tekintve a horribilis árkülömbözeteket, semmi képpen sem állott módjában. Ahol a méltányosság és tulkövetelés áll egymással szemben, ott a méltányosságot illeti az első hely.

Az épitkezés vezetését Pápai Sándor kolozsvári tervező-müépitész vezetése mellett a helybeli államépitészeti hivatal ellenőrzi, külön e czélra választott bizottsággal, melynek tagjai lettek: Mikes János gróf elnök, Soó Gáspár, Ugron Ákos, Tamás Albert, Dr. Válentsik Ferencz és Hargita Nándor. *(—y —a)*

—

Kuliszeky Ernő kir. tanácsos. A király *Kuliszeky* Ernő kir. tanfelügyelőt királyi tanácsosnak nevezte ki.

A Polgári leányiskola telkét megszavazták. Székelyudvarhely város képviselőtestülete pénteken délután rövid rendkivüli közgyülést tartott *Gotthárd* János polgármester elnökletével, amelynek tulajdonképpeni tárgya a Polgári leányiskola részére adandó terület megszavazása volt. Napirend előtt *Hlatky* Miklós a cselédpénztár naplóinak felfektetését s a dijak behajtását, továbbá a mezőrendőri dijak kirovását sürgette meg, *Gyertyánffy* Gábor a járdáknak és különösen azon járdáknak, melyek városi felügyelet alá tartoznak, sikos voltát tette kritika tárgyává azzal, hogy azoknak behintetése felől a rendőrség intézkedjék. Ezt a főkapitány azonnal kilátásba is helyezte. *Györffy* Titusz a mértékhitelesitési eszközök felöl tudakozódott, mire azt a választ nyerte, hogy azok megvannak ugyan, de az állami mértékhitelesitő hivatalok felállitása után mire sem használhatók. Áttérve a napirendre, a tanács harmadrészben előterjesztette a polgári leányiskola részére szükséges telek ügyét. A tárgyhoz *Gyertyánffy* Gábor, *Ugron* Ákos, *Molnár* Károly szóltak. Miután afölött immár vitának helye nem volt, a polgármester szavazásra tette fel a kérdést. Leszavazott 33 képviselőtestületi tag, még pediglen 31 igennel, 2 nemmel. (Gyertyánffy Gábor, Kassay Ákos), s igy az egy hold telek megadását polgármester háromnegyed év óta tartó huza-vona után enunciálhatta. Ezután gyorsan végeztek a háralevő egy pár kevésbbé lényeges tárgygyal. Igy az Orbán Balázs utczai Gyarmathy-fele teleknek 80 korval való haszonbérdeadását, az utczai és házi szemétnek 52 korval való eladását tudomásul vették, s a katonai ürszék épitkezési leszámolását jóváhagyták.

Tanügyi kinevezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter *Pasnáry* Győző és *Macskásy* Zoltán székelykereszturi tanitóképző-intézeti tanárokat VIII. fizetési osztály 3. fokozatába rendes tanárokká kinevezte.

Szent Antal-estély. A szent Antal társaság ma este este fél 8 órakor tartja ezen évad VI. estélyét a róm. kath. főgimnázium nagytermében Dr. *Vass* Lajosné elnöklete és *Persián* Jánosné és Özv. *Ugron* Istvánné rendezésével. Az estély müsora következő: 1. Ének szt Antalhoz előadja *Szabó* Antal. 2. Szaval *Pálffy* László, Egó — Gyónás czimü költeményét. 3. *Dobó* Zoltánné zongorán előadja Liszt Ferencz 14. számu magyar Rhapsodiáját. 4. Szabad-előadást tart *Embery* Árpád. 5. Dialogot adnak elő: *Amberboy* Aranka és *Bagó* Mariska. 6. „Oh áldott szüz anyánk“ énekli *Szabó* Antal.

A hushagyó keddi Cabaret iránt az érdeklődés általános, s igy már most megállapitható, hogy az minden tekintetben fényes finise lesz a farsangnak. Az estély programjából, melyet bár bizonyos titokzatosság vesz körül, annyi mégis nyilvánosságra került, hogy abban a legjobb mükedvelőink fognak szerepelni, tréfákkal elmulattatni a közönséget. A cabaret teritett asztalok mellett a nagy teremben lesz, s utánna reggelig tartó tánczmulatság következik.

Az oklándi r. k. kápolna-alap javára f. hó 23-ikán, a községháza termében tánczvigalmat rendeznek. A mulatság védnöke *Hinléder* Ernő országgyülési képviselő, elnökei pedig *András* Péter és Dr. *Szent-Királyi* Andor.

A Korcsolya-egylet választmánya 19-ikén délután *Szobotka* Rezső elnökletével ülésezett. Tudomásul vette a választmány *Buryer* Arthur egyleti pénztáros jelentését, miszerint a villamosvilágitó berendezése 1136 kor. 86 fillérbe került. Az évad eddigi kiadásai 1488 koronát tesznek ki. *Dobó* Zoltán egyl. gazda jelentése szerint a korcsolyázó napok száma már is 76. A választmány ugy határozott, hogy tekintettel az előrehaladott idényre, de meg az ez évben eszközölt nagy mérvü beruházásokra, sem versenyt, sem pediglen jégünnepélyt nem rendez.

Gyermek-estély. A következő sorokat vettük. Gyermek estélyünk nagyszerüen sikerült. Nemes büszkeséggel, jóleső érzéssel tekintünk amaz általános meglepő érdeklődésre, mely kis növendékeink müködését fokozódó rokonszenvvel kiséri. A hallgatóságnak csak felére sem számitottunk s ime óriási közönség érdeklődése koszoruzta meg faradalmaink jutalmát. A fiuk szereplésének sikerét birálja el a n. é. közönség, mi azonban kijelentjük, hogy örömmel olvastuk le a teljes megelégedést a vallás és rangkülömbség nélkül megjelent közönség arczáról. Örvendve szemléltük képviselve a középiskolai tanári és állami tanitói kart azon; azonkivül a városi, vármegyei és közigazgatási tisztviselők szép számmal megjelent képviselőtét, sőt még a távolabbi vármegyék, — a milyen például Hunyadm. is képviselve voltak. A közönség nagy érdeklődését igazolja a bevétel is, a mely daczára a nagyon is leszállitott helyáraknak, leszámitva a költségeket összesen 200 korona, melyből már tizennégy gyermeknek téli czipőt rendeltünk, a többiekről a felülfizetők nagy száma miatt jövő számban fogunk beszámolni. (—)

Szabad lyczeum utolsó előadása. Az 1908—9. évi cziklusban a mult vasárnap délután az utolsó lycziumi előadás volt, melyet 111 hallgató jelenlétében Dr. H. *Kiss* Pál főispáni titkár tartott „A bünről és büncselekményről.“ Ezen érdekes és tartalmas előadást a közönség mindvégig a legnagyobb figyelemmel hallgatta s elismerésül meleg éljenzéssel adózott. *Kerestély* Gyula iparos tanuló ügyesen szavalta Petőfi Sándornak: „A magyar ifjakhoz“ cz. költeményét. Előadónak a bizottság és a hallgatóság köszönetét, szavalónak dicséretét *Csillag* József fejezte ki, berekesztvén ugyanekkor az ezen cziklusban rendezett előadások sorozatát is. A Hymnussal kezdődött előadás, a Szózat lelkes eléneklésével végződött.

A parajdi áll. iskola tanitótestület f. hó 13-án természettani eszközök beszerzésére ugy erkölcsi, mint anyagi tekintetben a lehető legfényesebben sikerült bált rendezett. Az állami iskola két tanterme zsufolásig megtelt a helybeli és vidékről is szép számban jött közönséggel s még hajnali 5 órakor is a legjobb kedvvel járta a ropogós csárdást, a mi amellett bizonyit, hogy az egyedüli diszes báli közönség igen jól találta magát s a lehető legjobb emlékekkel távozott most is a tanitó bálról. Felülfizettek a jótékonyczélra: Rösler Károly 5 K., Gitta Béla, Bándi Károly, Grosman Manó, Wilcsek Jenő, lovag Ahsbohs Amadé 3—3 K., Valics Nándor, Fürst Sándor, Moldován Ödön, Honig vilmos, Lányi Imre 2—2 K., Csomos Gábor, Finkler Henrik, Pollitczer Jenő, Láng Lajos, Pollitczer Mór, Ferenczy Pál, Paget Olivér, Kis Karoly, Klör Vilmos, Mezei Ödön, Laner József, Fülöp Imre, és N. N. 1—1 koronát. Jegyeiket kiváltották: Simófi Károly 4 K., Daragos Lajos 2 K., Osváth Karoly 4 K., Zöld János 5 K., Kubanka Ferencz 2 K., Herling Miksa 2 K., Mircse Dénes 2 K., Dr. Kovács Gábor 5 K. és Srányi Jenő 5 koronával. Az összes bevétel volt 298 korona, a kiadás 119 K. 72 fill., marad a jótékonyczélra 178 K. 28 fill. Tanitótestületünk a leghálásabb köszönetét nyilvánitja mindazoknak, kik szives megjelenésökkel, felülfizetéseikkel az általa rendezett bál erkölcsi és anyagi sikeréhez hozzájárultak. *Kovács* igazgató.

Halálozások. Özv. Kénosi *Sándor* Ferenczné született *Bodrogi* Róza életének 70-ik évében f. hó 19-ikén elhunyt. A megboldogultat ma délután 3 órakor temetik el a reform. sirkertbe. Halálát gyermekei: *Róza* férjezett *Joó* Sámuelné és *Ferencz*, ugyszintén számos rokon gyászolja.

Haurik Alfréd sörgyáros, f. hó 16-ikán, 58 éves korában jobblétre szenderült. Halálát *Irma*, *Gyula*, *Endre*, *Lajos* gyermekei gyászolják.

Adomány a Tanszermuzeumnak. Felkérettünk a következő sorok közlésére: Az udvarhelyvármegyei tanitóegylet népiskolai tanszermuzeuma részére *Kiss* Jakab, székelyderzsi áll. elemi iskolai tanitó, az uj tanterv által az alsó elemi iskolai osztályok számára előirt kézügyesitő papirmunkákból (lágy papir és karton) egy mintagyüjteményt ajándékozott, melynek tartalma a következő: alakok kivágása ollóval előrajzolás után szines papirból, 3 lapon 35 drb minta, — papirfüzéshez 29 minta 7 lapon, — papirhajtogatáshoz 17 minta 3 lapon, — ellenkező oldalu karczolási minta, — doboz, négyszögü tálcza, lámpaernyő, madárfészkelő, kosár, táska, hatszögü tálcza, galambducz, négyzetlap, órarend, koczka, födeles doboz, fiókos doboz, büvészkönyv, tolltartó, aktavédő, irómappa, kézelő tartó, asztalkendő szoritó, irkatartó mappa, könyvtábla, levélpapir tartó doboz, képráma, kereszt optikai csalódáshoz, kettős kör és betük optikai csalódáshoz, bugattyu, borotva tok, pergettyü szinkeverésre és dörzsvillamossághoz való doboz bodzabél-figurákkal. Fogadja adakozó ezen adományáért a Tanszermuzeum nevében köszönetemet. *Chalupka* Rezső, ügyv osztályelnök.

Jelmez-estély. A Polgári önképző-egylet jelmez-estélyt ma este tartja a Budapest-szálló termeiben. Az estély 8 órakar kezdődik.

Csizmadia iparosaink szaktanfolyama. A kereskedelemügyi miniszter által engedélyezett és négy hétre tervezett csizmadia szabászati tanfolyamot e hó 17-én — miután *Ugron* Ákos főispán akadályozva volt a megjelenésben — *Hargita* Nándor nyitotta meg 40 mester jelenlétében. A tanfolyamot *Hegedüs* Ferencz kolozsvári czipész mester okleveles szabásztanitó fogja vezetni. A tanfolyamra a biztosabb siker érdekében csak 25 mester vétetett fel ez alkalommal. A többi mesterre nézve kik szintén ilyen tanfolyamot óhajtanak, a jövőben külön fog szerveztetni részükre. A tanfolyam előre láthatólag négy hétig fog tartani, minden nap délután 1—5 óráig. Érdeklődőket ezen idő alatt szivesen lát a vezetőség. A tanfolyamon felmerülő költségeinek fedezésére a kereskedelmi miniszter 620 koronát utalványozott.

A kereszturi „Jótékonynőegylet“ és „Casinó“ folyó hó 27-én a „Korona-szálló“ nagytermében társasvacsorával és tánccal egybekötött tea-estélyt rendez. Az estély tiszta jövedelme kétharmadrészben a „Jótékonynőegylet“ egyharmadrészben pedig a „Casinó“ pénztára javára fordittatik. Belépő-jegyek ára: Személyjegy 2 kor., családjegy 5 kor. — Az estélyen Kónya Jancsi muzsikál. Kezdete este 8 órakor.

Emléket az agyagfalvi réten. A Székelyemlék javára adakoztak a Csik-Szentmártoni hitelszövetkezet 12 kor., a Böződi hitelszövetkezet 10 kor., a Lövétei hitelszövetkezet 5 kor., a Gyergyóalfalvi hitelszövetkezet 5 kor., a Kiskedei hitelszövetkezet 5 kor., a Makfalvi hitelszövetkezet 2 kor. Összesen 39 koronát, mely összegből postadijra kiadás 24 fill., ezt levonva a takarékpénztárba el ett helyezve 38 kor. 76 fillér, ezt hozzáadva a már korábban elhelyezett összeg 7563 kor. 21 fillérhez, az alap összege tesz jelenleg 7601 kor. 47 fillért, fogadják a nemes szivü hitelszövetkezetek vezetői hazafias adományukért a végrehajtó bizottság hálás köszönetét. *Ferentzi* János, végrh. b. pénztárnok.

Elszámolás. A következő sorok közlésére kértek föl. Szekelymuzsnán f. évi február hó 13 án rendezett szinelőadással kapcsolatos tánczestélyen bevétel volt 107.98 korona, kiadás 79 98 korona. Tiszta jövedelem 35 korona. Köszönettel nyugtázom Kisgyörgy Sándor unitárius esperes 1 korona, Pál Ferencz lelkész 1 korona, Lebovits Géza 1 korona, Bedő Ölön 80 fillér, Kiss Jakab 80 fillér, Jakab József 80 fill., Szücs János 60 fill, Veress Lajos 60 fill., Ürmössy B. Ferencz 40 fill., Dénes András 20 fill., Dénes Pál 20 fill. felülfizetését. *Szathmáryiné* Sándor Ida áll. isk. tanitónő.

x **Szomaházy és Nagy Endre.** A Máv. vasuti kocsijaiban elhelyezett automata könyvtár kiadásában ismét két kitünő füzet jelent meg. — Az egyik *Szomaházy* „Befejezetlen kaland“ czimü kötete, a másik pedig *Nagy* Endre humoros könyve, melynek „Márton lovag“ a czime. — Egy kötet ára 20 fillér és a „Mozgó könyvtár“ kiadványai kaphatók minden könyvkereskedésben. — A „Mozgó könyvtár“ január 1-től évi előfizetést nyitott és 5 korona bebüldése ellenében, havonta 2 uj kötetet küld bérmentve az előfizetőknek. Előfizetések a Mozgó könyvtár kiadóhivatalába Budapest, Bálvány utcza 2. küldendők.

Az iparosok bajairól.

Székelyudvarhely, febr. 19.

A megélhetési viszonyok küzdelem terhessége miatt, iparosaink százával és ezrivel hagyják el műhelyeiket, más állást, más foglalkozást keresnek maguknak, s sok esetben önállóságukat és függetlenségüket oda dobják egy alantos szolgai állásért; mert ott is sokkal inkább biztositva látják megélhetésüket, mint az ipar terén. Ennek okát megtaláljuk szegénységünk, szak és szellemi képességünk hiányossága és széttagoltságunkban.

Ezt a társadalom csaknem minden rétegében saját hibánkul tudják föl. Hallottunk olyan birálatokat, hogy nem termettünk eléggé iparra, nem birunk kellő fogékonysággal és szorgalommal, nem tudjuk fölfogni, hogy gazdasági és társadalmi életünk fejlődésében mily tényezőknek kell lennünk. De joggal mondhatjuk, hogy az ilyen birálatok sulya a magyar iparosokra nem nehezedhetik; jóllehet ugyan, hogy követtünk el mi is bizonyos tekintetekben mulasztásokat, de sokkal csekélyebb számbanvehetők, semhogy azt anyagi sülyedésünk, szak és szellemi tompultságunknak alapul szolgálhatnának, hanem igenis alapul szolgált arra a közösügyes rendszernek azon intézkedései, melyek mindig és minden irányban elszegényitésünkre és lenyomatásunkra alkalmaztak.

Mint minden téren, ugy az ipar terén is az ész, az értelem, a pénz segélyével érvényesitheti tehetségét, s hozhat oly alkotásokat, a melyek ugy egyéni, mint társadalmi fejlődésre és gazdasági viszonyaink folytonos javulására kihatással legyenek. Épen ezért első és fő feladatul tüzetett ki, hogy anyagilag elszegényittessünk, erre minden eszköz fölhasználtatott, de legalkalmasabbnak és legbiztosabbnak a vám és az adózási rendszert találták, a melyet Bécsben aképen alkottak meg, hogy ezáltal, ha lassan is, de biztosan czéljukat érhessék.

Hogy erről iparos társaim bővebb tájékozottságot nyerjenek, Horváth Mihály jeles történészünk Magyarország történelme czimü munkájából idézem a következőt:

„A legnagyobb csapás azonban Mária Terézia alatt 1746 ban, a német és cseh hivatalnokokból alakult „Commercien Rath“ volt, melynek egyedüli czélja gyanánt az tüzetett ki, hogy az ipart a német, cseh tartományokban fölemelje, Magyarországot pedig amazoknak biztos piaczczává tegye és egyedül nyers termelésre szoritsa. Következetesen is működött ez a testület a kitüzött irányban; elkövetett mindent, hogy czélját elérje és a magyar ipart fölemelkedni ne engedje. Eszközül erre legalkalmasabbak voltak a vámok: melyeknek rendszerét a nevezett testület egészen ugy alkotta, hogy azok csupán a német, cseh tartományoknak váltak előnyére. Bécs felé például már oly nagy vámokat szedtek, hogy minden harmadik marha árát a vám nyelte el és a gabona vámja annyira felemelkedett, hogy az eladásra vitt négy kocsi gabonából a negyediket a vámok emésztették föl.“ Más iparczikkeknél is szintén igy, például: „a tisztitott selyemért ha földolgozásra Ausztriából hozzánk hozatott egy mázsától 100 pfrt. vámot fizetett a magyarországi iparos; mig ellenben ha az osztrák a mi selymünkre szorult földolgozás végett, mázsánkint csak 4 pfrt. 10 krral terheltetett.“

Az elnyomatás rendszere következetesen és fokozottabb erővel alkalmaztatott. II. József császár uralkodása alatt az adóztatási rendszerrel sulyosbitották helyzetünket, az osztrák adók egy részének Magyarországra háritásával, melyet világosan igazol a császárnakgróf Palfi Károly magyar udvari kanczellárhoz 1785. deczember 30-án kelt kézirata.

„Miután az adózási rendszer a német örökös tartományra nézve éppen most dolgoztatik ki és az azokra kivető adómennyiség megállapitása éppen attól függ, hogy Magyarország mennyivel járul hozzá az államköltségek fedezéséhez, szükség lesz megtudni, hogy vajjon a magyar nemesség hajlandó e az ujjonan tervezett adózási rendszert elfogadni.

A nemesség ide vonatkozó elhatározásától lesz függővé téve, hogy Magyarország kereskedelme az osztrák árukkal egyenlő kedvezményben részesittessék-e, hol azután az volna a föladat, miszerint a gyáripar fejlődése és Magyarország meggazdagodása, mely által az örökös tartományok károsittatnak, jövőben is lehetőleg megakadályoztassék és elnyomassék, az életszükségletek ára pedig, hogy a katonaság annál olcsóbban legyen eltartható, lenyomassék.“

Midőn ily anyagi megtámadtatásoknak voltunk kitéve, midőn az önkény az elnyomatás minden rendszerével nehezedett reánk; gondolhattunk-e fejlődésre, előhaladásra?

Rájk József, iparos

KÖZGAZDASÁG.

Az Udvarhelymegyei Takarékpénztár közgyülése.

Az Udvarhelymegyei Takarékpénztár Részvénytársaság f. hó 14-én tartotta 27-ik évi közgyülését dr. *Török* Albert elnöklete mellett. A gyülésen 55 részvényes volt jelen, kik 482 drb szavazatot gyakoroltak.

Az igazgatóság jelentése szerint a pénzkereslet az egész év folyamán nagyon élénk volt, s ugy a fő, mint a két fiók intézetnél a forgalom jelentékenyen emelkedett. Az összforgalom 44 millió 599 ezer 153 kor. volt. A mérleg főbb adatai a következők: Részvénytőke 120000 K. Tartalékalap 291474·64 K. Külön tartalékalap 48005 54 K. Nyugdijalap 100283·11 K. Jótékonysági alap 1694 66 K. Betét 4467539·13 K. Tisztanyeremény 40639·12 K.

A közgyülés az igazgatóságnak a tiszta nyeremény felosztására tett javaslatát dr. *Solymossy* Lajos, *Gyertyánffy* Gábor, dr. *Sebesi* János, *Steinburg* Ottó vezérigazgató felszólalásai után annyi módositással fogadta el, hogy a jótékony czélokra kiosztandó 1694 66 K.-t 325 korral felemelte, melyből a ref. toronyórára ujabban is 200 kort juttat. Az osztalék 16%.

A tisztviselők fizetésrendezésére vonatkozó javaslatot szintén egyhangulag elfogadták, mely után a választásokat ejtették meg a következő eredménynyel: Igazgatósági tagoknak visszaválasztattak: *Becsek* Aladár, *Daróczy* Miklós, *Gálffy* Endre, *Molnár* Károly A kereszturi fiókhoz: *Karácsony* István, *Jakabházy* Gábor. Az oklándi fiókhoz: *Egyed* Albert, *Bedő* József. A felügyelő bizottságba vissza, — illetve megválasztattak: *Ugron* Ákos, *Tamás* Albert, *Homolay* Lajos, *Mikes* Janos gróf, *Imreh* Domokos.

A gyülés 11 óra előtt véget ért.

A Zálogkölcsön-intézet és betéti pénztár 36 ik évi közgyülését szintén 14-én tartotta *Gyarmathy* Ferencz elnöklete mellett. Az intézet alaptőkéje 60000 K. Tartalékalap 122333 55 K. Nyugdijalap 5573 32 K. Betét 324068·23 K. Jótékony czélra 271·10 K juttat. Tisztanyereség 18972·17 K. A közgyülés az osztalékot a mult évi 11% kal szemben 12%-ban állapitotta meg.

Szerkesztői üzenetek.

Sz. I—ka Bukarest. A legnagyobb készséggel intézzük el. A Turógyár 8% osztalékot fizet, vagyis részvényenként 4 koronát. Kedves sorait köszönjük.

K. M. H. Kérjük küldje be, akkor megjegyzésünket megtesszük.

Kiadja: Becsek D. Fia könyvnyomdája.

Kiadó lakás. Báthori-utcza 10. szám alatt levő emeleti lakás kiadó. Értekezhetni lehet **Kossuth-utcza 13. sz. alatt.**

Sz. 61—1909. végrh.

Arverési hirdetmény.

Alulirott birósági végrehajtó az 1881 évi LX. t.-cz. 102. § a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy az oklándi kir. járásbiróságnak 1908. évi Sp. I. 736/1. számu végzése következtében Dr. Hinléder Ernő ügyvéd által képviselt Homoródalmás község közbirtokossága javára 170 K. s jár. erejéig 1909. évi január hó 29-én foganatositott kielégitési végrehajtás utján felülfoglalt és 1176 kor. 66 fillérre becsült következő ingóságok, u. m.: házibutorok, ágynemüek, bolti czikkek, hordók és üzletberendezés nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek az oklándi kir. járásbiróság 1909. évi V. 17/2. számu végzése folytán 170 kor. tőkekövetelés ennek 1908. évi október hó 1 napjától járó 5% kamatai, 1/3% váltódij és eddig összesen 142 kor. 02 fillérben biróilag már megállapitott költségek erejéig, Homoródalmáson alpereseknél leendő megtartására 1909. évi **márczius hó 9-ik** napjának d. e. 9 órája határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozak ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107 és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet igérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégitési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c 120 §. értelmébe ezek javára is elrendeltetik

Kelt Okländ, 1909. évi febrúar hó 16-án.

Pollák Ignácz, kir. jbir. végrh.

KOSSUTH-UTCZA 27. sz. alatti emeletes kőház és **Bem-u. 13.** sz. a. földszintes kőház eladó. Felvilágositást ad Szakáts Zoltán Parajd. Telefonsz 8.

Szám. 941—909. kig.

Hirdetmény.

Közbirré teszem, miszerint a tavaszi apa állatvizsgálat folyó évi **február hó 24-én** reggel 8 órakor tartatik meg a városházelőtti téren, s felhivatnak azon gazdák a kik bármiféle apaállatot tartanak köztenyésztésre, hogy apaállatjukat a jelzett időben és helyen pontosan vezessék elé.

Székelyudvarhelyen, 1909. febr. 18-án.

Soó Domokos, h. polgármester.

Sz. 112—1909. végrh.

Árverési hirdetmény.

Alulirott bir. végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102 § a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a budapesti kereskedelmi és váltó kir. törvényszéknek 1909. 6717. sz. végzése következtében dr. Kőrmendy Gyula ügyvéd által képviselt Kovács Menyhért stb. javára 180 K s jár. erejéig 1909 évi január hó 27-én foganatositott kielégitési végrehajtás utján felülfoglalt és 1558 korona 50 fillérre becsült következő ingóságok, u. m.: vegyes üzleti áruk és berendezések nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a székelyudvarhelyi kir. járásbiróság 1909. évi V. 41/2. számu végzése folytán 180 K tőkekövetelés, ennek 1908. évi deczember hó 30. napjától járó 6% kamatai, és eddig összesen 78 kor. 08 fillérben biroilag már megállapitott költségek erejéig. Parajdon 447 sz. a. leendő megtartására 1909. **márczius hó I-ik napjának** d. e. 8 órája határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságokat az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében keszpénzfizetés mellett, a legtöbbet igérőnek, szükség eseten becsáron alól is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felfoglaltatták és azokra kielégitési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik

Kelt Székelyudvarhely, 1909. febr. 13-án.

Nagy Lajos, kir. bir. végrehajtó.

Sz. 64—1909 végrh.

Arverési hirdetmény.

Alólirott birósági végrehajtó 1881. évi LX. t.-cz. 102. § a ertelmében ezennel közhirré teszi, hogy a székelyudvarhelyi kir. törvényszéknek 1908 évi 3800/p. számu végzése következtben dr. Papp Ferencz ügyvéd által képviselt Mozes Karoly hévizi lakos javára 332 kor. 32 fill. s jár. erejéig 1908. évi augusztus hó 21-én foganatositott kielégitési végrehajtás utján lefoglalt és 700 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: 4 ló, 1 bivaly, 1 bocs és 1 vastengelyü szekér nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek az oklándi kir. járásbiróság 1909. évi V. 57/1. sz. végzése folytán 332 K. 32 fill. tőkekövetelés ennek 1908. évi majus hó 1 napjától járó 6% kamatai, 1/3% váltódij és eddig összesen 92 korona 44 fillérben biróilag már megállapitott költségek erejéig, Homoródalmás községben alperesnél leendő megtartására 1909. évi **márczius hó I-ik** napjának délutáni 2 órája határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881-ik évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet igérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégitési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Okländ, 1909. február 12-én.

Pollák Ignácz, kir. jbir. végrh.

Legolcsóbb butor bevásárlási forrás!

Székely és Réti butorgyára

Marosvásárhely, Főtér 47. sz.

Van szerencsénk a n. é. közönség tudomására hozni, hogy butorüzletünket, mely Erdély legszebb látványossága, egy nagyobbszabásu asztalos mühellyel bővitettük ki és elvállalunk **háló, ebédlő, szalon, uriszoba, szálloda és fürdő** berendezések készitését a legjutányosabb árak mellett Óriási választék: **vas-, és rézbutorokban, szőnyeg, függöny, ágy- és asztalteritőkben. Gyermekkocsik és gyermekszékekben**

Saját kárpitos mühelyünkben elvállaljuk a legfiinomabb kárpitos munkák elkészitését és különösen angol bőrmunkainkra hivjuk fel a n é. közönség figyelmét.

Angol bőrgarniturák 300 kor. kezdve.

Elvallalunk menyasszonyi kelengyék szállitasat és készséggel muntatjuk be gazdag mintagyüjteményünket. — Meghivásra minden vételkötelezettség nélkül személyesen oda utazunk a rendelmény felvétele végett. — Kérjük a n. é. közönség szives támogatását és vagyunk kiváló tisztelettel

Székely és Réti,

butorgyárosok.

Védjegy: „Horgony"

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

pótléka

egy régjónak bizonyult háziszer, mely már sok év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult **köszvénynél, osúznál** és **meghüléseknél,** bedörzsölésképpen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisitványok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a **„Horgony"** védjegygyel és a **Richter** cégjegyzéssel ollátott dobazba van csomagolva. Ára üvegekben K—.80, K 1.40 és K 2.— és úgyszólván minden gyógyszertárban kapható. — Főraktár: **Török József** gyógyszerésznél, **Budapest.**

Dr Richter gyógyszertára az „Arany oroszlánhoz",

Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

Mindennapi széküldés.

Figyelem!!

Szőlőoltványt, szőlővesszőt ne rendeljen addig, mig tőlem árjegyzéket nem kér! Gyökeres oltványok ezre 140 K. Delaware ezre 100 korona.

Czim: **Szigyártó Nagy Mihály,**

FELSŐSEGESD, Somogymegye.

9—25

Eladó házas telek. Székelyudvarhelyt a Szentimre-utczában a 33. sz. alatti lakó házas telek, 3 szoba, konyha, pincze és gazdasági csür eladó. Értekezhetni BARRA LAJOS községi jegyzővel Homoródalmáson.

Adjon egy néhány csepp Maggi-féle ízesitőt a gyenge levesbe.

Készitik: MAGGI GYULA és TÁRSA.
Iroda: WIEN VI/I. Gyár: BREGENZ

Deák Ferencz-tér 10. szám alatt levő ház eladó, vagy kiadó.

Felvilágositást ad: Szabó Albert kir. közjegyző, Budapesten, VIII., Muzeum-körut 2. szám.

A készlet gyorsab eladhatása miatt

Caspari Frigyes és Társai

Medgyes. (Nagykükülllőm.)

FAISKOLÁI

leszállitott áron ajánlják összes faiskolai cikkeiket, u. m.: magoncz, kőmagu és csontra gyümölcsfákat, pöszméte és ribiszke cserjéket, málnákat, földi epret, diszcserjéket, gyümölcsfa vadonczokat, sövénynek valót, tüevelü fakat, rozsafákat, stb.

Árjegyzék kivánatra bérmentve.

Ezelőtt ha valaki elrontotta a gyomrát, elvesztette étvágyát vagy székszorulásban szenvedett s ebből kifolyólag gyomorégese, gyomorfájdalma, vagy fejfájása támadt, vagy nagyon elhizott, kényelen volt az undoritó izü keveréket, pillulákat, teákat vagy keserüvizet használni, melyeket igen gyakran gyomra nem türt meg s azokat ki is hányta.

Most szükségtelen magát sanyargatni, mert az

Inda-czukorka

ize a legkellemesebb, hatása pedig minden eddig létező hashajtó és gyomorjavitó készitménynél sokkal jobb. Nem csak felnőttek, de a gyermekek is igen szivesen beveszik s még csecsemőknek is adható. Ha evés előtt megeszik 1 vagy 2 darabka Inda-czukrot akkor bármily erős székrekedése is van, azt görcsök és erőlködési fájdalmak előidézése nélkül 1 vagy két óra alatt megszünteti. Ha pedig evés után beveszi 1 darabka Inda-czukrot, akkor gyomra kitünően fog emészteni s étvágya hatalmasan fog gyarapodni és székszorulás sohasem lesz. Ha gyomorégést, savanyu felböfögést érez, 1 darabka Inda-czukor azonnal megszünteti azt. Azok, kik tulságosan elhiztak és karcsubbak akarnak lenni, egy bizonyos ideig használják rendszeresen az Inda-czukorkát s rövid idő alatt tapasztalni fogják annak kitünő hatását. Szóval az Inda-czukor a legjobb gyomorszabályozó. Minthogy pedig egészségünk alapját a gyomor rendes müködése képezi, mert ez veszi fel a táplálkozásra szánt ételeket és italokat s azokat megemésztve vér alakjában a testbe juttatja, azért használjunk állandóan Inda-czukorkát s akkor gyomrunk mindig rendben lesz.

KAPHATÓ MIDENÜTT!

Ára I tekercsnek (10 darab) 40 fillér.

Készitő: **Balázsovich Sándor** sepsiszentgyörgyi Korona gyógyszertára és székelyföldi gyógytermékeket feldolgozó szaklaboratoriuma, **Sepsiszentgyörgy.**

Központi raktár: Budapest, VIII., József-utcza 35—37.

Mosást, vasalást, fehérnemü varrást lelvállal özv. Orendi Dánielné Szentimre u 44

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testsúlyt, megszünteti a köhögést, váladékot, éjjeli izzadást.

Tüdőbetegségek, hurutok, szamárköhögés, skrofulozis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Minthogy értéktelen utánzatokat is kinálnak, kérjen mindenkor *„Roche" eredeti csomagolást.*

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

„Roche"

Kapható orvosi rendeletre a gyógyszertárakban — Ára üvegenkint 4.— korona.

Kitünő minőségü és legmagasabb szilárdságu PORTLAND CEMENTET ajnál olcsó áron a

PORTLAND CEMENTGYÁR BRASSÓ

Itt helyben kapható RÖSLER és GÁBOR czégnél.